

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XIX. Senectus, Senex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

CAP. XVI.
Secundarium.

Secundario quæ eveniunt, in consideratione non habentur, l. 1. ff. de autor. tutor. Jason. in l. quoties. col. fin. C. de judic. M. Anton. in S. legatarius, n. 2. Inst. de legat. ita non attendi secundarium ex l. 1. S. denunciari 14. ff. de ventr. inspiciend. c. quamvis 2. de past. in 6. deducunt Gloss. Alex. & alii in l. de unoquoque de re judic. Jason. in l. nec quicquam. S. ubi decretum. num. 1. ff. de offic. procons. nec dicitur verum detrimentum ejus, qui secundario læditur. Felin. in c. cum olim. de constit. Balb. de prescript. 1. part. 5. princ. num. 20. Valasc. de jure Emphyt. c. 17. numer. 15.

De Secundis Nuptiis vid. Nuptia Secunda.

CAP. XVII.
Securitas, Salva guardia,
Salvus conductus.

Axioma I.

Salvus conductus sive securitas data servari debet, Fach. 9. contr. 59. Pruckman. S. soluta potestas. c. 4. membr. 2. effect. 5. num. 25. etiam hosti, Guid. Papæ q. 118. num. 24. etiam improbo & perverso, Magal. in tract. de salvo conduct. part. 2. reg. 2. Ratio, quia in speciem contractus transit, ex quo etiam princeps efficaciter obligatur, arg. l. 1. ff. de past. l. 1. ff. de constitut. pecun. l. 3. C. de LL. l. 6. de justit. & jur. l. 5. C. de locat. pred. civil. lib. 11. l. fin. C. de quadr. preser. l. 15. de publican. l. 1. S. 1. cum l. seq. de offic. procons. Speckhan. cent. 1. q. 1. num. 2. Menoch. 1. conf. 100. numer. 198. & 218. & arb. jud. quest. 336. per tot. Bertazol. 2. conf. 359. num. 14. Lud. Peguer. de cis. crim. 39. n. 6. Farin. prax. crim. lib. 11. titul. 4. quest. 29. per tot. adeo ut Princeps rumpens eum incidat in crimen læsæ Majestatis, Angel. post Bart. in l. 1. per illum text. ff. ad L. Jul. Majestat. Castrensi. conf. 423. quia scio dubio. 5. col. pen. vol. 1. Boër. decis. 9. in princ. num. 2. & n. 4. cum nemo debeat decipi, qui de ejus literis confidit. Dec. conf. 51. num. 2. Bertazol. 2. conf. ult. decis. conf. 360. n. 11.

II.

Securitas veniendi includit securitatem recedendi, l. 1. C. de navicular. & ibi Bart. Felin. in c. intimamus, in pr. de treug. & pace. Myns. 1. obs. 82. Conf. Perez. C. de Navicular. n. 1. Brunnem. ad d. l. 1. C. cod.

III.

Securitas data certæ personæ non extenditur ad alios, qui sunt ex ejusdem comitatu, nisi in literis nomina eorum exprimantur. Perez. C. de Navicular. n. 16. Nam salvus conductus strictissime interpretandus. Hinc concedens vehere certas merces in patriam hostilem non extenditur ad reversionem aliarum mercium ex loco hostili, Perez. d. l. n. 17.

IV.

Securitas publica non est violanda, qui autem eam infringit, læsæ Majestatis reus est. l. 1. S. 1. ff. ad l. Jul. Majest. Ex causa tamen judex eam potest temperare l. 13. de pan. Perez. C. de Navicular. n. 18.

V.

Is, qui à rectâ viâ deflectit, securitatis & conductus privilegiis indignum se reddit. Brunnem. ad l. 5. C. de Navicul.

CAP. XVIII.
Senatus. Senatus Consultum.

Axioma I.

Senatus personam principis representat, Aflic. decis. 120. numer. 6. Valasc. de jur. Emphyt. quest. 6. num. 17.

II.

Quoties in mutuo à filiofamilias accepto concurrat patris consensus vel tacitus vel expressus, toties cessat senatusconsultum Macedonianum. Quia sic cessat ejus ratio, ne scilicet filius pecuniâ mutuatitiâ corruptus minus obediens existat patri, l. 1. ff. ad Senatus C. Macedon. ita igitur pater, qui partem mutui à filio contracti solvit, non poterit quoad reliquum opponere hoc senatusconsultum l. 7. S. pen. ff. eod.

Limita: ut tamen ad probandum patris consensus solum ejus sigillum chirographo impressum non sufficiat, Zoes. ad ff. eod. tit. n. 9. Carpz. P. 2. Const. 10. def. 16. n. 2. nisi simul fuerit subscriptum.

III.

Quoties in talem causam impensum mutuum, ad quam ipse pater obligabatur, toties præsumitur adesse patris consensus. Quia tales impensas ipse pater facturus fuisset, imò facere debuisset, ergo quoad has dissentire non præsumitur, neque adeo locum hic habebit SCtum Macedonianum. Exemplum est in mutuo ad libros emendos necessarios, ad studia &c. dato.

De Senatus Consulto Vellejano vid. cap. Fœmina.

CAP. XIX.
Senectus, Senex.

Axioma I.

Senectus in cunctis semper est honoranda, l. fin. C. de tyron. l. semper 5. in pr. ff. de jur. immunit. l. 1. ff. de alb. scribend. Natt. tom. 1. conf. 195. n. 4. Unde etiam in jure Senioribus multa ut præcipua deferri videmus, ut est, quod tabulæ testamenti apud eos deponi debeant, l. ult. de fid. instrum. ut & alia instrumenta, Hector Felician. de societate. c. 40. n. 53. Myns. 4. obs. 37. n. 4. Gail. lib. 1. obs. 149. num. 9. Meichsner. tom. 3. decis. 34. num. 3. & seqq. item sigillum defuncti, arg. l. 77. S. 28. de legat. 2. Petr. de Raven ad lib. 2. Feud.

Feud. tit. 12. in f. Franc. Marc. num. 1. decis. 1138.
2. 4. & 5.

II.

Senectus altera est adolescentia & pueritia, Carpzov. p. 3. q. 118. num. 36. Senes enim omnibus modis in pueritiam revolvitur, rursusque ad initium reverti, autor est Aristot. lib. or. quest. 17. cap. 3. quod ex quotidiana experientia videre licet, siquidem primum redit albor & raritas capillitii, quorum utrumque pueris familiare, deinde balbuties, veluti altera infantia: quin etiam senibus omne corpus ad puerilem modum decrescit, consimilis virium imbecillitas, & cibi quoque consimiles utrique ætati congruunt, imò & morum ineptiæ, lævitas animi & hoc ipsum nihil sapere in senibus infantiam quandam referre videtur, ut non sine ratione dixerit Accursius; senes habere puerilem sententiam in l. senectus. C. de donat. Unde etiam evenit, quod senes pueris mirè delectentur, quasi similes jam ad summum amorem propensi, Tiraquel. de pen. temp. caus. 8. num. 3. Eaque causa est quod propter senilem ætatem iis delinquentibus succurratur, Dec. in l. fere in omnibus. num. 5. ubi & Cagnol. n. 2. ff. d. R. l. Bald. in l. quicumque. n. 17. vers. quarto casu. C. de serv. fugitiv. Capol. in l. si fugitivi. n. 26. C. eod. tit. Ludov. Carrer. in præf. in 2. tract. de homicid. §. circa quartum. num. 13. Novell. in tract. ad defens. part. 1. num. 45. Anton. Gomez. de delict. c. 1. num. 68. Farin. p. 3. oper. crim. quest. 92. num. 23. Menoch. de arbit. jud. quest. cas. 329. Bertazzol. cons. crim. 70. n. 37. Andr. Gail. lib. 2. obs. 110. num. 34. Unde & Ulpian. ob virium imbecillitatem senes ætate defectos à tortura liberandos esse iudicat in l. §. ignoscitur 7. ff. ad SC. Syllan. quales sunt ii solum, qui corporis imbecillitate laborant, ut sine vitæ periculo præsentis tormentis interrogari nequeant, ac proinde ad senes illos robustos, graves ac perspicaces non extendendum esse, dicunt Franc. Cafon. in tract. de torment. cap. 10. num. 12. Hyppolit. de Marfil. ad l. editum 8. num. 15. ff. de quest. Johan. Zanger. in tract. de quest. cap. 1. num. 39. Quæ de causa etiam senes deliros à donationibus faciendis arcendos esse, tum quod juxta Varronis illud bis pueri effecti sint, tum etiam quia jam intellectu careant, & tam corpore quam animo consenuerint, atque ita tales decrepiti infantibus assimilantur, ut notant Dd. ad l. 12. ff. de term. mot. quæ deliria cum in senibus quavis etiam in ætate constitutis non præsumantur, ideoque probanda esse, refert Pacian. 1. consil. 134. numer. 54. Hinc potius perseverantiam sanæ mentis præsumi etiam in senissimo perhibet Bald. in l. servum, in fin. C. qui testam. fac. poss. cum plus valeat umbra senis experti, quam ensis vel eloquentia juvenis, idem in c. 1. de renunc. cui ad stipulatur & Angel. in d. l. servum. ubi hoc quoque ad mores & rectitudinem vivendi & sanitatem consilii intelligit, cum usus instructiorem, senectus doctiorem & cursus temporis sapienterem quem efficere dicatur, propter quam rationem ibid. subiunxit Castrensis n. 2. quod quantumcunque quis senex etiam centum annorum, nunquam tamen delirare, sed prudens esse præsumatur, quam-

vis contrarium erronei juvenes credant. Licet enim dicatur, quod in delictis parcatur senibus quoad poenæ remissionem, d. l. 2. de termin. mo. gloff. in l. auxilium §. in delictis. verb. miserratio. ff. de minor. & per consequens restitui, illud non fit ex beneficio restitutionis in integrum competente illis propter animi imprudentiam, scilicet quando non fumus in delictis, sed procedit ex miseratione proveniente propter corporis imbecillitatem, quæ non est ad graviolem poenam, Alber. in d. §. in delictis, num. 1.

III.

Senectus per se est morbus, Vult. 1. consil. 29. num. 61. prout M. Tullius Cicero in orat. de Q. Mutio loquens dicit, & ille senectutis morbus non equidem incidens & transiens. Unde & à JCtis Senes inter valetudinarios connumerantur, adeo ut statutum loquens de infirmis locum etiam habere in senibus, dicat Panorm. in c. magna, col. 1. de vot. per cap. 1. §. fin. autem Episcopus de Cleric. agrotant. in 6. ubi cum dispositum est in Episcopo agrotante, ut possit coadjutorem impetrare, idem statutum est in Episcopo senio agrotante. adde Paris. consil. 29. n. 63. vol. 2. Deficiente enim calore & corpore deficit intellectus, & sine intellectu corpus non agit, juxta Arist. allegatum à Bald. in l. fin. in pr. C. de bon. quæ liber. Unde etiam senes in periculo mortis esse dicuntur, Imol. in c. fin. ut lit. non contigat. Abb. in c. magna devot. Lud. Gomez. ad §. item si quis. Inst. de act. n. 25.

IV.

Senior ejusdem Collegii potior est voce, loco & dignitate junioribus Collegiis, Perez. C. de Decurion. n. 31. Consilium enim senum optimum. Hinc adolescentes solent se illorum præceptis confirmare & dignos reddere functionibus. Perez. C. qui atat. n. 4.

CAP. XX.

Sententia.

Axioma I.

Sententia non ex litigatorum consensu, sed iudicis rerumque judicatarum auctoritate vires accipit, l. servo invito 65. §. cum Prator 2. ff. ad SC. Trebellian. Carpzov. part. 1. consil. 20. def. 20. num. 1.

II.

Sententiæ vota ferentium magis ponderanda, quam numeranda, arg. l. 1. §. sed neque ex multitud. 6. C. de i. l. E. Carpz. p. 1. consil. 27. def. 12. n. 1.

III.

Sententia definitiva non potest ferri sine instantia, l. prolatam 4. C. de sentent. & interloc. Jason. in l. properandum. numer. 12. C. de judic. Castr. in l. Imperium. num. 3. ff. de juris d. ibique Dec. num. 24. vers. secundus casus, extra enim instantiam lata est nulla, Bart. in d. l. properandum. n. 6. in fin. & Alex. num. 22. vers. circa prædicta col. 1. & ibi Jason. num. 28. vers. in quinta parte. col. penult. C. de judic. Bald. consil. 298. præmittendum